

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Кафедра дошкільної та спеціальної освіти**

**МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТЬ З
НАРОДОЗНАВСТВА В ЗДО:**

**Методичні рекомендації
до організації самостійної роботи**

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти
спеціальності 012 Дошкільна освіта

**Мукачево
МДУ 2025**

УДК 378.147:373.2.016:39(072)(075)

М 54

Розглянуто та рекомендовано до друку Науково-методичною радою Мукачівського державного університету протокол №8 від 24 квітня 2025 р.

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри дошкільної та спеціальної освіти протокол № 14 від 20 березня 2025 р.

Укладачі

Черепаня Н.І. - кандидат педагогічних наук, доцент;

Попович О.М.- доктор педагогічних наук, доцент, декан педагогічного факультету МДУ.

Русин Н.М. – старший викладач кафедри дошкільної та спеціальної освіти МДУ.

Рецензент

Кузьма-Качур М.І.– кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та методики початкової освіти МДУ

М 54 Методика проведення занять з народознавства в ЗДО: методичні рекомендації до організації самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта / укладачі О. М. Попович, Н.І. Черепаня, Н.М. Русин. Мукачево: МДУ, 2025. 44 с. (1,4 др. арк.)

У навчальному виданні окреслено програмовий зміст навчальної дисципліни «Методика проведення занять з народознавства в ЗДО»; запропоновано завдання для самостійної роботи здобувачів та критерії їх оцінювання; подано орієнтовний перелік тестових завдань та список рекомендованої літератури.

© МДУ, 2025

© О. М. Попович, Н.І. Черепаня, Н.М. Русин 2025

ЗМІСТ

Передмова.....	4
Програмовий зміст навчальної дисципліни «Методика проведення занять з народознавства в ЗДО».....	6
Методичні вказівки щодо забезпечення самостійної роботи здобувачів.....	11
Зміст самостійної роботи здобувачів.....	17
Питання та завдання для самоконтролю та контролю досягнутих результатів навчання.....	23
Перелік питань, що виносяться на підсумковий контроль.....	32
Критерії оцінювання знань.....	35
Нормативно-правова база.....	41
Перелік рекомендованих джерел.	42

ПЕРЕДМОВА

Національна самосвідомість й гідність, дбайливе ставлення до державної та рідної мов, історії, культури й традицій свого роду, народу і держави, любов до малої батьківщини, інтерес до міжнаціонального спілкування та інші основи формуються за допомогою цілеспрямованого педагогічного впливу на дитину в умовах дошкільної освіти одночасно з повсякденним впливом батьків, усієї родини, сімейного укладу, ставлень один до одного в родині, серед інших найближчих для дитини дорослих у діяльності та на фоні суспільних подій.

У сучасних умовах, коли відбуваються глибокі зміни в житті суспільства, коли Україна виборює свою незалежність у кривавій війні одним із центральних напрямків роботи з підростаючим поколінням стає національно-патріотичне виховання. Зараз, в період нестабільності, виникає необхідність повернутися до кращих традицій нашого народу, до його вікового коріння, до таких вічних понять, як рід, родина, батьківщина.

Почуття патріотизму багатогранне за своїм змістом, це і любов до рідних місць, і гордість за свій народ, і відчуття нерозривності з навколишнім, і бажання зберегти, примножити багатство своєї країни.

Тому підготовка здобувачів-майбутніх фахівців дошкільної освіти передбачає вивчення навчальної дисципліни «Методика проведення занять з народознавства в ЗДО», метою якої є ознайомити здобувачів із поняттями «держава», «народ», «патріотизм», «народознавство» та спонукати їх усвідомити цінність національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку та важливість громадянської позиції самого вихователя, який безпосередньо керує діяльністю дітей та залучає їх до пізнання свого краю.

Підготовка кваліфікованих фахівців з вищою освітою, конкурентоспроможних на ринку праці, здатних до компетентної і ефективної діяльності за своєю спеціальністю

на рівні європейських і світових стандартів, можлива за умови підвищення ролі самостійної роботи здобувачів, посилення значення роботи професорсько-викладацького складу, керівництва ЗВО, факультетів і кафедр щодо розвитку навичок самостійної роботи здобувачів, стимулювання професійного зростання здобувачів, виховання їхньої творчої активності.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти є складником освітнього процесу та важливим засобом опанування змісту навчальної дисципліни «Методика проведення занять з народознавства в ЗДО». Це навчальна діяльність здобувача, в процесі якої заплановані завдання, що виконуються під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі.

Самостійна робота необхідна не лише для оволодіння змістом навчальної дисципліни, але й для формування здатності брати на себе відповідальність, самостійно вирішувати проблеми, знаходити конструктивні вирішення проблемних завдань і вихід із проблемних ситуацій тощо. Вона дозволяє опанувати навички навчальної, наукової та професійної діяльності, сприяє поглибленню і розширенню знань, розвитку пізнавальних здібностей.

Самостійна робота спрямована на досягнення запланованих освітньою програмою результатів навчання, а також на формування здатностей у навчальній, науковій, майбутній професійній діяльності, на оволодіння досвідом творчої, дослідницької, соціально значущої діяльності.

Тематика самостійної роботи базується на програмовому змісті навчальної дисципліни «Методика проведення занять з народознавства в ЗДО», враховується його специфіка та рівень складності окремих тем, їхня інформаційна забезпеченість.

ПРОГРАМОВИЙ ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТЬ З НАРОДОЗНАВСТВА В ЗДО»

Змістовий модуль 1.

Теоретичні засади методики українського народознавства у дошкільному закладі.

Тема 1. Теоретичні засади методики українського народознавства у закладі дошкільної освіти.

Витоки народної педагогіки. Образ рідного слова в народному вихованні. Принципи методики ознайомлення дітей з українським народознавством.

Зміст понять «педагогіка», «народна педагогіка», «етнопедагогіка», їх взаємозв'язок. З історії розвитку української етнопедагогіки. Народна педагогіка як золотий фонд наукової педагогіки.

Мета, характерні риси, структурні компоненти української етнопедагогіки. Основні принципи і засоби української етнопедагогіки. Практичне застосування принципів народної педагогіки.

Цінність народної педагогіки та її поетичне вираження. Значення церков XII-XVI ст. та козацтва щодо народної педагогіки. Ідеї народного виховання у творчості українських письменників.

Головна мета етнопедагогіки. Особливості розвитку етнопедагогіки на сьогоднішній день. Мета українського родинознавства та українського дитинознавства. Поняття «педагогічна деонтологія». Своєрідність народної родинної (батьківської) педагогіки.

Тема 2. Завдання і зміст ознайомлення дітей з витоками народознавства.

Народна педагогіка – основа сучасної національної системи виховання.

Завдання ознайомлення дітей з витоками народознавства.
Зміст ознайомлення дітей з витоками народознавства.

Сутність, основні чинники, мета і зміст виховання. Принципи, прийоми, методи народного виховання. Провідні напрямки народного виховання, їх характеристика. Складові народного виховання. Самовиховання в житті людини. Методи формування суспільної свідомості. Методи та засоби самовиховання.

Змістовий модуль 2. Використання українського фольклору в роботі з дітьми дошкільного віку

Тема 3. Малі жанри українського фольклору в роботі з дітьми дошкільного віку.

Характеристика українського фольклору. Колисанки і забавлянки у роботі з дітьми. Скоромовки та лічилки у роботі з дітьми. Найвідоміші історики фольклору. Аналіз їх праць. Обґрунтування поняття «прозовий фольклор». Його групи. Народні оповідання та замовляння. Параміографія. Жанрова характеристика української фольклористики. Специфічні особливості колисанок. Класифікація прислів'їв та загадок. Форми роботи у дитячому садку з малими жанрами фольклору.

Тема 4. Українські обрядові пісні, національні свята та обряди.

Жанрова характеристика української народної пісні. Пісні-веснянки. Характеристика народних традицій, свят та обрядів. Народні свята весняного циклу. Народні свята літнього циклу. Народні свята осінньо-зимового циклу. Методика проведення свят і дозвілля.

Характеристика української національної обрядовості. Організація свят у дитячому садку. Свята весняного, осінньо-зимового та літнього циклів. Специфіка методики проведення національних свят та дозвілля у дитячому садку. Аналіз характеристики української народної пісні.

Тема 5. Українська казка та народні ігри в закладі дошкільної освіти.

Жанрові особливості українських народних казок. Види українських казок. Методика роботи з українською казкою в дошкільному закладі. Характеристика народних ігор. Методика використання народних ігор у роботі з дітьми.

Народна казка у творчості українських письменників. Дидактична мета казки. Магічні цифри в українських казках. Зачини та кінцівки у казках.

Гіперболізація та ретардація у казках. Значення понять «дотеп», «іронія», «карикатура», «гротеск», «зіставлення», «алогізм».

Історія казки. Творчість відомих казкарів. Класифікація казок. Тематика соціально-побутових казок.

Особливості народних ігор. Групи народних ігор. Специфічні методичні прийоми використання ігор у кожній віковій групі.

Змістовий модуль 3. Ознайомлення дітей зі звичаями, обрядами та символікою українського народу

Тема 6. Методика ознайомлення дітей з символами України.

Ознайомлення дітей з державними символами України. Українські національні обереги. Хліб – усьому голова. Без верби та калини нема України...

Тризуб. Історичні віхи становлення державного прапора.

Види віночків. Символічне значення квітів та стрічок у віночку. Квіти у перший (другий, третій, четвертий) віночок.

Види рушників. Візерунки на рушниках регіонів. Рослинні символи України. Тваринні символи в Україні.

Тема 7. Методика ознайомлення дітей з родинними стосунками та сімейними традиціями України.

Ознайомлення дітей з сімейними стосунками. Ознайомлення дітей з родиною, родоводом. Сімейні традиції, обряди, свята, ознайомлення з ними дітей.

Сім'я. Склад української сім'ї. Шляхи ознайомлення дітей із сімейними стосунками. Рід, родина, родовід, родинний куш чи родинне деревце. Знайомство з родоводом дітей у дитячому садку. Народне дитинознавство. Традиційні українські сімейні свята, обряди, ритуали.

Тема 8. Народні промисли та ремесла України.

Українська вишивка. Дерев'яні, металеві, шкіряні, керамічні та плетені вироби народних умільців. Писанкарство.

Походження звичаю розписувати писанки в Україні. Символічне значення різних барв і зображень на писанці. Відмінності між різновидами писанки у звичаєво-обрядовому дійстві Великодніх свят.

Різновиди писанки у регіонах України. Класична технологія розписування писанки. Особливості прилучення дітей дошкільного віку до писанкарства.

Тема 9. Ознайомлення дітей з національним мистецтвом. Побут населення України.

Види та жанри мистецтва. Особливості станкового живопису. Творчість відомих художників України. Методика ознайомлення дітей з живописом у дошкільному закладі. Українська національна іграшка. Український національний одяг. Українська національна кухня. Інтер'єр українського житла.

Тема 10. Ознайомлення дітей з рідним краєм.

Краєзнавство та батьківщинознавство. Методика ознайомлення дітей молодшого та середнього дошкільного віку з рідним краєм. Ознайомлення дітей старшої групи з рідним краєм. Ознайомлення дітей з рідним краєм у підготовчій групі.

Проблеми краєзнавства вперше поставлені С. Ф. Русовою і В. О. Сухомлинським. Напрямами краєзнавства у до-

шкільному закладі. Особливості ознайомлення з рідним краєм дітей молодшого і середнього дошкільного віку.

Форми краєзнавчої роботи у старшому дошкільному віці.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ

Мета самостійної роботи з дисципліни «Методика проведення занять з народознавства в ЗДО»: сприяти засвоєнню в повному обсязі навчальної програми та формуванню самостійності як важливої особистісної ознаки і професійної якості, сутність якої полягає в умінні систематизувати, планувати й контролювати власну діяльність.

Завдання: вивчення питань, винесених на самостійне опрацювання, засвоєння знань, умінь, навичок, закріплення та систематизація здобутих на лекціях знань, їх застосування при виконанні практичних завдань та творчих робіт, виявлення прогалин у системі знань із предмета, забезпечення підготовки до практичних занять, контрольного заходу та підсумкового контролю.

Для реалізації самостійної роботи у процесі вивчення навчальної дисципліни «Методика проведення занять з народознавства в ЗДО» здобувачі вищої освіти виконують завдання різних типів і рівнів складності, зокрема: опрацювання лекційного матеріалу; підготовка теоретичних питань з курсу; виконання завдань для самоконтролю; пошукова робота; опрацювання законодавчої та нормативно- правової бази, періодичної літератури, першоджерел; підготовка рефератів, доповідей, повідомлень; розв'язання педагогічних задач та аналіз педагогічних ситуацій тощо. Засвоєний у процесі самостійної роботи навчальний матеріал виноситься на поточний контроль.

Самостійна робота здобувача буде ефективною у разі, якщо він глибоко усвідомить її необхідність, мету й подальшу корисність для себе. Обов'язковими умовами успішного виконання самостійної роботи є: точне й конкретне визначення

завдання, його вмотивованість; знання методики виконання, термінів і форми контролю; консультативна допомога викладачів.

Опрацювання лекційного матеріалу. Плідна та активна робота здобувачів на лекціях є запорукою успішного оволодіння змістом виучуваного матеріалу. На початку лекції, як правило, викладач оголошує тему, план, рекомендовану літературу. Тому слід уважно слухати, аналізувати отриману інформацію, а також конспектувати найважливішу інформацію. Наприкінці лекції можна поставити викладачеві запитання, отримати роз'яснення незрозумілих положень. Належне ведення конспекту забезпечить збереження необхідної інформації, яку в будь-який час можна буде прочитати та проаналізувати.

Підготовка до практичних занять. У процесі самостійної підготовки до практичних занять здобувачі повинні опрацювати лекційний матеріал; всебічно розглянути зміст питань, що виносяться на заняття; опрацювати основну та додаткову літературу, відповідні нормативно-правові документи; опрацювати питання, які винесені на самостійне вивчення. Перевірку засвоєння знань слід здійснювати за допомогою питань для самоконтролю, які охоплюють основні положення, що підлягають засвоєнню відповідно до кожної теми дисципліни.

При підготовці до практичних занять здобувач уважно читає конспект лекції та аналізує повторно інформацію, звіряє наявність викладеного на лекції та законспектованого ним матеріалу із планом практичного заняття. Відсутність у конспекті матеріалу з окремих питань лекції, неповне розкриття того чи іншого питання або винесення їх на самостійне опрацювання зобов'язує здобувача звернутися до рекомендованих підручників, навчальних посібників чи нормативно-правових актів. Кращій підготовці до практичних

занять сприятиме використання технічних засобів навчання, що допомагає здійснювати пошук і систематизацію необхідної інформації, мінімізує витрати часу на такі дії, оптимізує самостійну роботу здобувачів, надає їхнім доробкам закінченого й естетичного вигляду.

На практичних заняттях використовуються різні форми та методи контролю знань, а саме: усне опитування, дискусія, реферативні повідомлення та їх обговорення, вирішення практичних завдань, тестовий контроль та ін.

На практичному занятті слід чітко формулювати основні теоретичні положення; обґрунтовувати та доводити свої міркування і твердження; давати повну відповідь на поставлене запитання; доповнювати доповідача.

Загальні вимоги до учасників практичного заняття:

- обов'язково опрацювати рекомендовану літературу;
- підготуватися до виступу з кожного питання плану семінару;
- підготувати відповіді на питання для обговорення;
- рекомендовано виступати не з місця, а перед усією аудиторією;
- викладати думки своїми словами, а не завченими фразами;
- будувати виступ згідно з планом, користуючись конспектом лише в разі цитування першоджерел;
- враховувати, що кожен виступ має складатися з трьох частин: вступу, основної частини і висновку;
- вільно триматися перед аудиторією, грамотно і переконливо говорити;
- кожен здобувач бере участь в обговоренні всіх питань семінару;

— формулювання своєї позиції розпочинати словами «я вважаю, що...», «моя позиція з цього питання така...» і т.д.

Записи під час роботи з літературою. Під час опрацювання матеріалу у підручниках, посібниках, навчально-методичних виданнях потрібно вести записи, інакше малознайомий матеріал швидко забувається. Такі записи можна робити на полях книги чи статті (якщо це видання з вашої особистої бібліотеки), на окремих аркушах, у зошиті, на картках. На полях роблять помітки олівцем, визначаючи найбільш важливі місця, доповнюють своїми знаннями чи міркуваннями викладене, позначають твердження, що були не зрозумілі. У разі необхідності такі помітки можна стерти. На окремих аркушах роблять записи для тематичних підборок матеріалу, який потім можна систематизувати. У зошитах опрацьовують великі за обсягом роботи. Картки використовують у разі подальшої систематизації обробленого матеріалу у вигляді картотеки. Записи повинні містити повні вихідні дані про видання, важливі положення, цифрові дані, основні факти, нові висновки тощо. Завдання таких записів — швидко відновлювати уявлення про зміст роботи, з вичерпною повнотою вміти відтворити важливі частини тексту.

Конспектування. У конспект вносяться найбільш важливі відомості з матеріалу, який вивчається самостійно. Кожний запис потрібно попередньо продумати. Писати слід чітко, використовувати зрозумілі скорочення слів та умовні позначення. У записах роблять інтервали, залишають береги на кожному аркуші, щоб можна було вносити доповнення, уточнення, виправлення, власні коментарі. Кожну нову думку починають з абзацу. Виділяють назви розділів, визначення, схеми, важкі та найбільш важливі місця. Конспект є ефективним, якщо міцно закріплює в пам'яті самостійно отриману інформацію.

Складання плану. План — це сукупність основних думок,

назв елементів тексту у формі питання чи твердження. Самостійне складання плану сприяє глибокому аналізу тексту: розумінню структури, виділенню основних положень, визначенню головного, логічному членуванню матеріалу на частини, групуванню власних думок щодо опрацьованого матеріалу.

Формулювання тез. Тези – це коротко сформульовані основні положення тексту, стисле викладення головних його ідей, які увібрали в себе сутність переробленого самостійно матеріалу. Їх записують у вигляді цитат із тексту або своїми словами. У тезах внаслідок їх лаконічності відсутні приклади, що доводять певні факти.

Тестовий контроль. Одним із способів контролю знань здобувачів є тестове опитування. Особливість роботи при підготовці до тестового контролю полягає в тому, що правильне виконання тестових завдань потребує точних знань, а в окремих випадках – розвитку інтуїтивного мислення, оскільки під час тестування заборонено користуватися будь-якими джерелами. Тестове завдання складається з одного питання і декількох варіантів відповідей, серед яких одна чи кілька правильних. У кінці заняття викладач робить висновок щодо рівня підготовки здобувачів до заняття, відзначає позитивні і негативні сторони відповідей, аналізує їх та оцінює.

Написання реферату. Написання реферату розпочинається із складання змісту, який повинен містити такі елементи: вступ; 2–3 розділи, які можуть ділитись на підрозділи; висновки; список використаних джерел. У вступі визначається теоретичне і практичне значення теми. В основній частині розкривається зміст досліджуваної проблеми. Робота повинна завершуватись висновками, в яких викладаються основні результати дослідження, а також списком використаних джерел, оформлених згідно

ВСТАНОВЛЕНИХ ВИМОГ.

ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ

Тема 1. Теоретичні засади методики українського народознавства у дошкільному закладі.

Самостійне опрацювання літератури з теми заняття.
Підготувати короткі доповіді на запропоновані теми:

- Цінність народної педагогіки та її поетичне вираження.
- Значення церков XII-XVI ст. та козацтва щодо народної педагогіки.
- Ідеї народного виховання у творчості українських письменників.

Практичні завдання

1. Випишіть вірші та вислови українських поетів і письменників про рідну мову.
2. Випишіть вислови К. Д. Ушинського і В. О. Сухомлинського про рідну мову та народне виховання.
3. Доберіть слова-епітети до виразу «рідна мова».
4. Напишіть анотацію на працю М.Г.Стельмаховича «Народна педагогіка».

Тема 2. Завдання і зміст ознайомлення дітей з витоками народознавства.

Самостійне опрацювання літератури з теми заняття.
Підготувати короткі доповіді на запропоновані теми:

- Самовиховання в житті людини.
- Методи формування суспільної свідомості.
- Методи та засоби самовиховання.

Практичні завдання

1. Законспекуйте праці С. Русової «Дошкільне виховання», «Нові методи дошкільного виховання». Зробіть їх аналіз.
2. Дайте письмовий аналіз варіантних програм навчання та виховання дітей у дитячому садку, зокрема тих розділів, у яких зазначено народознавчі завдання.
3. Складіть тематичний словник до розділу «Рідна природа» для однієї вікової групи відповідно до територіального регіону.

4. Складіть картотеку історично-довідкового та методичного матеріалу (літератури) відповідно до розділів програми з народознавства.

Тема 3. Малі жанри українського фольклору в роботі з дітьми дошкільного віку

Самостійне опрацювання літератури з теми заняття.
Підготувати короткі доповіді на запропоновані теми:

- Обґрунтування поняття «прозовий фольклор».
- Найвідоміші історики фольклору. Аналіз їх праць.

Практичні завдання

- 1.Розробіть конспект індивідуально-групових занять на заучування скоромовок. Поміркуйте, чи потрібно пояснювати дітям слова у тексті скоромовок.
- 2.Розробіть сценарій літературного вечора «Український фольклор дітям».
- 3.Напишіть конспект заняття з використанням малих жанрів фольклору.
- 4.Складіть анотації на існуючі збірки українського дитячого фольклору.

Тема 4. Українські обрядові пісні, національні свята та обряди.

Самостійне опрацювання літератури з теми заняття.
Підготувати короткі доповіді на запропоновані теми:

- Охарактеризувати свята весняного, осінньо-зимового та літнього циклів.
- Визначте місце колискових пісень (колисанок) у системі роботи сучасного дошкільного закладу. Назвіть варіативні форми, методи і прийоми роботи з колисковими піснями в різних вікових групах дошкільного закладу.
- Випишіть визначення кожного виду обрядових пісень за класифікацією А. Іваницького.

Практичні завдання

- 1.Складіть анотовану картотеку звичаїв і обрядів кожного

регіону України для дітей різних вікових груп.

2. Розробіть по одному сценарію свята-розваги, дозвілля чи вечорниць (вікову групу погодьте з викладачем).

3. Оформіть добірки обрядових пісень до одного календарного циклу (за вказівкою викладача).

4. Зробіть добірку народного дитячого фольклору обрядового змісту для дітей старшого дошкільного віку.

5. Відповідно до циклічності української календарної обрядовості з'ясуйте місце свят і обрядів у плануванні педагогічного процесу в кожній віковій групі.

Тема 5. Українська казка та народні ігри в закладі дошкільної освіти.

Самостійне опрацювання літератури з теми заняття. Підготувати короткі доповіді на запропоновані теми:

- Історія казки. Творчість відомих казкарів.

- Особливості народних ігор.

- Поміркуйте, коли казковий твір доцільніше розповідати дітям, а коли читати? Наведіть конкретні приклади, доберіть відповідні тексти казок.

- Опишіть якою ви уявляєте «кімнату казок» у дошкільному закладі.

Практичні завдання

1. Складіть конспект занять з теми «Дитяча вікторина за змістом народних казок» або «В гостях у казки».

2. Складіть тематичний план використання народних ігор на квартал для однієї з вікових груп.

3. Складіть анотацію на одну із збірок українських народних ігор.

4. Складіть розгорнуту анотацію казок, поданих у збірках (за вказівкою викладача) за такою схемою: назва казки, мета використання, вікова група, словник, можливі форми роботи з певною казкою.

5. Розробіть сценарій вечора розваги на одну із запропонованих

тем: «У нас в гостях казка», «В гостях у казки», «Казка дідуся Панаса», «Подорож у чарівний світ казки».

6. Зробіть порівняльний аналіз завдань, змісту роботи з казкою, викладених у варіантних програмах виховання дітей.

Тема 6. Методика ознайомлення дітей з символами України.

Самостійне опрацювання літератури з теми заняття. Підготувати короткі доповіді на запропоновані теми:

- Види рушників. Візерунки на рушниках регіонів.
- Рослинні символи України.
- Тваринні символи в Україні.
- Зробити опис народних традиційних символів.

Практичні завдання

1. Складіть конспект-заняття на ознайомлення дітей з вінком. Включить до змісту заняття гру «Чий вінок кращий». Визначте матеріал до заняття.
2. Доберіть прислів'я, вірші, легенди, оповідання, загадки, перекази про національні символи.

Тема 7. Методика ознайомлення дітей з родинними стосунками та сімейними традиціями України.

Самостійне опрацювання літератури з теми заняття. Підготувати короткі доповіді на запропоновані теми:

- Традиційні українські сімейні свята, обряди, ритуали.
- Сім'я. Склад української сім'ї.
- Скласти своє родинне дерево.
- Підготувати доповідь на тему: «Сімейні традиції в Україні та інших країнах світу».

Практичні завдання

1. Розробіть сценарії інсценівок «Родинне деревце», «Моя родина», «Берегиня», «Гостинність у нашому домі», «Сімейні традиції», «Наші діти — іменинники», «День народження дитини».
2. Складіть тлумачний словник українських імен та прізвищ.

3. З'ясуйте відповідно до запропонованої методики знання та розуміння дітьми основних понять родоводу.
4. Запишіть і дайте письмовий аналіз заняття до теми «Ознайомлення з сім'єю та родом».
5. Розробіть перспективний план ознайомлення дітей з народним дитинознавством.
6. Складіть тлумачний словник традиційних українських форм звертання, запросин, подяки і величання.

Тема 8. Народні промисли та ремесла України.

Самостійне опрацювання літератури з теми заняття.

Підготувати короткі доповіді на запропоновані теми:

- Різновиди писанки у регіонах України.
- Походження звичаю розписувати писанки в Україні.

Практичні завдання

1. Складіть тлумачний словник різновидів писанки в Україні, її кольорів і символічних позначень розпису.
2. Оформте альбом «Розмалюю писанку» із зразками писанки з різних регіонів України. Я

Тема 9. Ознайомлення дітей з національним мистецтвом. Побут населення України.

Самостійне опрацювання літератури з теми заняття.

Підготувати короткі доповіді на запропоновані теми:

- Особливості станкового живопису.
- Творчість відомих художників України.

Практичні завдання

1. Складіть тематичні словнички для дітей: «Національний одяг», «Національний посуд», «Хатній інтер'єр, подвір'я».
2. Розробіть конспект занять за дорученням викладача для різних вікових груп з ознайомлення дітей з українським національним побутом.

Тема 10. Ознайомлення дітей з рідним краєм.

Самостійне опрацювання літератури з теми заняття.

Підготувати короткі доповіді на запропоновані теми:

- 1.Що таке краєзнавство?
- 2. Хто у вітчизняній педагогіці вперше обґрунтував термін «батьківщинознавство»?
- 3. Які проблеми краєзнавства вперше поставили С. Ф. Русова і В. О. Сухомлинський?
- За якими напрямками доцільно вивчати краєзнавство у дошкільному закладі?
- У чому полягають особливості ознайомлення з рідним краєм дітей молодшого і середнього дошкільного віку?
- Які форми краєзнавчої роботи планує вихователь у старшому дошкільному віці?

Практичні завдання

- 1.Розробити конспект заняття «Екскурсія по рідному місту».
- 2.Підготувати матеріал до заняття «Річка, на березі якої ми живемо».
- 3.Складіть тлумачний словник термінів, які є основою краєзнавчих визначень і понять?
- 4.Виготовте альбом гербів з їх описом населених пунктів одного з регіонів України (за вибором студента).
- 5.Зробіть добірку творів дитячої літератури з описами річок, озер, морів і гір України.
- 6.Оформте зразки й описи корисних копалин краю та виробів з них.

**ПИТАННЯ ТА ЗАВДАННЯ ДЛЯ
САМОКОНТРОЛЮ ТА КОНТРОЛЮ
ДОСЯГНУТИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ**

1. Хто з відомих лінгвістів вважав, що кожна мова, як і кожна народ неповторна:

- а) О. Потеня; в) М. Стельмах.

- б) А. Ізмайлов;

2. Етнопедагогіка - це :

- а) наука про досвід народу у вихованні підростаючого покоління;

- б) наука про досвід українського народу у вихованні підростаючого покоління;

- в) пристосування принципів педагогіки до особливостей українського народу.

3. Вперше термін "етнопедагогіка" ввів у педагогічну літературу:

- а) Г. Сковорода; в) М. Драгоманов.

- б) Т. Волков;

4. Предметом методики ознайомлення дітей з народознавством у дошкільному закладі є:

- а) діти дошкільного віку;

- б)засоби діяльності дітей дошкільного віку з використанням українських традицій;

- в) засоби, форми, методи, прийоми ознайомлення дітей дошкільного віку з українськими народними традиціями.

5. Завданням курсу є:

- а)ознайомити студентів з українськими народними традиціями та особливостями їх використання у дошкільних навчальних закладах;

- б)ознайомити студентів з психолого - педагогічними особливостями молодших школярів;

- в) ознайомити студентів з передовим педагогічним досвідом у галузі народознавства.

6. У якому віці дитина починає засвоювати дорослу мову:

- а) на другому році життя;
- б) на третьому році життя;
- в) на п'ятому році життя

7. Назвіть сензитивний період засвоєння дитиною діалогічного мовлення:

- а) другий рік життя;
- б) третій рік життя;
- в) п'ятий рік життя.

8. Діти яких вікових груп здатні самостійно переказувати та розповідати народні казки:

- а) молодшої дошкільної;
- б) середньої дошкільної;
- в) старшої дошкільної.

9. К.Ушинський радить пов'язувати вивчення рідної мови з пізнанням:

- а) просторових уявлень;
- б) зразків народної творчості;
- в) близького й рідного дитині оточення.

10. Основним принципом народознавчої науки є:

- а) принцип природоцілісності;
- б) принцип народності;
- в) принцип краєзнавства.

11. Лічилки заучуються дітьми на:

- а) індивідуально - групових заняттях;
- б) групових заняттях;
- в) індивідуальних заняттях.

12. Особливо привабливими для дітей є скороговки:

- а) діалогічної форми;
- б) монологічної форми;
- в) драматичні.

13. Хто є автором фольклорної збірки "Запорозька старовина":

- а) М. Грушевський;
- б) І. Срезневський;
- в) М. Куліш.

14. Назвіть складові загальноприйнятої класифікації казок за їх видами:

- а) казки про тварин, чарівні, жартівливі, весняні, різдв'яні;
- б) соціально - побутові, героїчні, ліричні, жартівливі, історичні;
- в) казки про тварин, чарівні, соціально - побутові, кумулятивні.

15. Визначте найбільш сприятливий період ознайомлення дітей з казками "звіриного епосу":

- а) ранній та молодший дошкільний вік;
- б) молодший та середній дошкільний вік;
- в) середній та старший дошкільний вік.

16. У якому віці у дітей формується здатність до елементарного аналізу казки:

- а) молодший дошкільний вік;
- б) середній дошкільний вік;
- в) старший дошкільний вік.

17. Визначте структуру заняття з ознайомленням з казкою в молодшій та середній групах:

- а) розповідання казки; обговорення; переказування дітьми; виведення морального правила;
- б) вступна бесіда; розповідання казки; коротка бесіда за змістом казки; виведення морального правила;
- в) вступна бесіда; розповідання казки, гра - драматизація, обговорення, виведення морального правила.

18. Казки сприяють розвитку у дітей:

- а) загально-навчальних вмінь та навичок;
- б) вміння розумувати, переказувати, складати та інсценувати казки;
- в) творчої уяви, логічного мислення.

19. Пісня - найпростіша і найпоширеніша форма:

- а) вокальної музики;
- б) інструментальної музики;
- в) танцювальної музики.

20. Українські народні пісні поділяють на:

- а) обрядові, родинно - побутові, соціально - побутові;
- б) пісні про кохання, пісні літературного походження, пісні історичного походження;
- в) обрядові, родинно - побутові, колискові, козацькі.

21. У молодшій та середній групах свято триває:

- а) 45 хв.;
- б) 30 хв.;

В) 60 XB.

22. Організовуючи дозвілля вихователь має розвивати у дітей:

а)самоcтійніcть; в) розумові здібності.

б)працевдатність;

23. Народні ігри бувають:

а) багатоваріантні; в) двоваріантні.

б)одноваріантні;

24. У якому віці ознайомлюють дітей з державними символами:

а) молодшому дошкільному віці;

б) середньому дошкільному віці;

в)старшому дошкільному віці.

25. Дітям третього року життя доступні:

а)складні хороводні ігри з текстом для співу;

б) ігри - заклички;

в) рухливі хороводні ігри.

26. Рушники для хлопчиків називали:

а) грайликами; в) кептариками.

б)равликами;

27. До традиційних сімейних ритуалів та обрядів належать:

а)родильні, різдвяні, поховальні, весільні;

б)родильні, весільні, поховальні, поминальні;

в) родильні, поминальні, купальські, пасхальні.

28. Серед окремих наук, що найкраще задовольняє цікавість дитини С. Русова виділяє:

а) народозна́вство; в) природозна́вство.

б) історію;

29. У якому віці слід розпочинати формування уявлень про рідний край:

а) 3 роки; в) 5 років.

б) 4 роки;

30. Який вид мистецтва найкраще використовують у роботі з дітьми дошкільного віку:

а) живопись; в) театр.

б) музику;

31. Обговорюючи картину із старшими дошкільнятами найперше визначасмо:

а) розмір; в) настрій.

б) ;

32. У якому віці діти вчаться розфарбовувати глиняні іграшки:

а) середньому дошкільному віці;

б) старшому дошкільному віці;

в) молодшому дошкільному віці.

33. Знайомство з українською національною кухнею підкріпляється:

а) зоровими відчуттями;

б) смаковими відчуттями;

в) дотиковими відчуттями.

34. З яким інструментом треба ознайомити дітей молодшого дошкільного віку:

а) бандурою; в) кобзою.

б) сопілкою;

35. Основна умова використання народних прикмет дошкільниками:

а) наявність у дітей чітких усвідомлених знань про об'єкти та явища природи;

б) власний досвід;

в) аналогічні спостереження.

36. Колядки - це...

а) духовні церковні пісні на біблійну тему;

б) поетично-пісенні народні твори, які виконуються в час і з нагоди Коляди;

в) словесно-пісенні народні твори, що виконуються на Новий рік, пов'язані з величанням місяця.

37. Родинно-обрядова творчість - це...

а) система драматично-ритуальних дій та пов'язаних з ними пісенно-поетичних текстів з нагоди шлюбу;

- б) система ритуально-обрядових дій у пісенно-музичному супроводі, які виконуються з нагоди основних етапів життя людини;
- в) система ритуально-обрядових дій, що здійснюється у зв'язку зі смертю представника роду.

38. Календарно-обрядова творчість - це...

- а) система ритуально-обрядових дій у пісенно-музичному супроводі, які виконуються з нагоди основних етапів життя людини;
- б) повсякденні, усталені правила поведінки, що склалися історично, на основі людських стосунків, у результаті багаторазового здійснення одних і тих же дій та усвідомлення їх суспільної значущості;
- в) система ритуально-обрядових дій, які виконуються під час урочистого святкування початку чи закінчення певних сезонів, природних циклів.

39. Прислів'я - це...

- а) довершений за змістом вислів, який становить граматично й інтонаційно оформлене судження, присуд, повчання;
- б) частина судження позбавлена узагальнюючого характеру, **що** передає лише психологічний момент чи образний натяк;
- в) короткі влучні оригінальні вислови, в яких узагальнена глибока думка висловлена у стислій лаконічній формі.

40. Загадка - це...

- а) застільні побажання, висловлені господарям дому або гостям;
- б) фабульна оповідь про незвичайні, фантастичні епізоди, пов'язані з історичними подіями минулого;
- в) короткі твори, в основі яких лежить дотепне метафоричне запитання, що передбачає відповідь на нього.

41. Яких творів, що склали дорослі для дітей не існує:

- а) пісенна лірика для дітей;
- б) історичні твори для дітей;
- в) поезія пестування.

42. Колискова пісня - це...

- а) ліричний пісенний твір, що виконується матір'ю над колискою дитини для того, щоб її приспати;

- б) невеликі віршики, які промовляють перед тим, як дитину кладуть спати;
- в) коротенькі віршики, які виконуються у поєднанні із своєрідними рухами, якими дорослий пестить дитину.

43. Колискові пісні тісно пов'язані із:

- а)дражнилками;
- в) замовляннями.
- б)утішками;

44. Потішки - це...

- а)ліричний пісенний твір, що виконується матір'ю над колискою дитини для того, щоб її приспати;
- б)невеликі віршики, які промовляють перед тим, як дитину кладуть спати;
- в) коротенькі віршики, які виконуються у поєднанні із своєрідними рухами, якими дорослий пестить дитину.

45. Пестушки - це...

- а)ліричний пісенний твір, що виконується матір'ю над колискою дитини для того, щоб її приспати;
- б)невеликі віршики, які промовляють перед тим, як дитину кладуть спати;
- в)коротенькі віршики, які виконуються у поєднанні із своєрідними рухами, якими дорослий пестить дитину.

46. Заклички - це...

- а)короткі поетичні твори, в яких звучать звертання до природних явищ, стихій, об'єктів з метою вплинути на погоду, довкілля чи саму людину;
- б)невеликі віршики, які промовляють перед тим, як дитину кладуть спати;
- в)коротенькі віршики, які виконуються у поєднанні із своєрідними рухами, якими дорослий пестить дитину.

47. Лічилки - це...

- а)короткі поетичні твори, в яких звучать звертання до природних явищ, стихій, об'єктів з метою вплинути на погоду, довкілля чи саму людину;

б)невеликі віршовані твори, якими визначають роль і місце у грі її учасників;

в)короткі віршовані твори, що говорять діти, які посварилися, на знак примирення.

48. Мирилки - це...

а)короткі віршовані твори, що говорять діти, які посварилися, на знак примирення;

б)невеликі віршовані твори, якими визначають роль і місце у грі її учасників;

в)коротенькі віршики, які виконуються у поєднанні із своєрідними рухами, якими дорослий пестить дитину.

49. Скоромовки - це...

а)короткі віршики, суть яких полягає не у змістовому навантаженні, а в такому розміщенні слів та звуків, що їх вимова вимагає певних зусиль артикуляції;

б)короткі поетичні твори в яких звучать звертання до природних явищ, стихій, об'єктів з метою вплинути на погоду, довкілля чи саму людину;

в)короткі віршовані твори, що говорять діти, які посварилися, на знак примирення.

50. Уперше колискова пісня з'явилася на сторінках альманаху «Русалка Дністрова» у:

а)1837 році;

в) 1839 році.

б)1796 році;

Ключі до розв'язання тестів

10-а; 2-а; 3-б; 4-в; 5-а; 6-а; 7-б; 8-в; 9-в; 10-б; 11-а; 12-а; 13-в; 14-в;
15-б; 16-б; 17-б; 18-в; 19-а; 20-а; 21-б; 22-а; 23-а; 24-в; 25-б; 26-а;
27-а; 28-а; 29-б; 30-б; 31-в; 32-а; 33-б; 34-б; 35-а; 36-б; 37-б; 38-в;
39-в; 40-в; 41-б; 42-а; 43-б; 44-в; 45-в; 46-а; 47-б; 48-а; 49-а; 50-а.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Теоретичні питання

1. Що є предметом та об'єктом методики ознайомлення з українським народознавством?
2. Дайте визначення понять «народна педагогіка», «етнопедагогіка», «народна дидактика».
3. Назвіть принципи ознайомлення дітей з українськими національними традиціями.
4. Назвіть завдання ознайомлення дітей з українськими традиціями.
5. Які існують програми з народознавства?
6. За яким принципом розміщено матеріал з народознавства у програмах?
7. Назвіть структуру тематичної програми з народознавства.
8. На яких заняттях виконуються програмні завдання з народознавства?
9. У чому специфіка цих занять?
10. Дайте жанрову характеристику українській фольклористиці.
11. Назвіть специфічні особливості колисанок. Прочитайте на пам'ять три-чотири колисанки.
12. Дайте характеристику українським скоромовкам та лічилкам. Прочитайте чотири-п'ять утішок напам'ять.
13. Дайте класифікацію прислів'їв та загадок.
14. Прочитайте напам'ять три-чотири лічилки, чотири-п'ять скоромовок, три-чотири надокучливі казки, одну-дві мовчанки, мирилки.
15. Назвіть форми роботи у дитячому садку з малими жанрами фольклору
16. Дайте характеристику української національної обрядовості, Які свята організовують у дитячому садку?
17. Назвіть свята весняного циклу.

18. Які свята літнього циклу доступні дітям?
19. Назвіть свята осінньо-зимового циклу.
20. У чому специфіка методики проведення національних свят та дозвілля у дитячому садку?
21. У чому особливості народних ігор?
22. На які групи поділяються народні ігри?
23. Назвіть специфічні методичні прийоми використання ігор у кожній віковій групі.
24. У які народні ігри ви грали в дитинстві? Що вам запам'яталось?
25. Що таке казка?
26. Які жанрові особливості казки?
27. У чому специфіка художніх засобів виразності казок?
28. Які види казок ви знаєте?
29. Хто збирає та записує казки?
30. Які форми та методичні прийоми роботи з казкою у дитячому садку?
31. Що таке сім'я?
32. Який склад української сім'ї?
33. Назвіть шляхи ознайомлення дітей із сімейними стосунками.
34. Що таке рід, родина, родовід, родинний куш чи родинне деревце?
35. Як ви будете знайомити з родоводом дітей у дитячому садку?
36. Що таке народне дитинознавство? Хто започаткував це поняття?
37. Назвіть традиційні українські сімейні свята, обряди, ритуали.
38. Які з цих свят можна організувати в дитячому садку?
39. Домашні промисли і ремесла на Україні, їхня регіональна характеристика.
40. Прилучення дітей до народних ремесел.
41. Організація групової роботи в д/закладі.
42. Методи і прийоми ознайомлення дітей з народними промислами.

43. Вивчити організацію роботи методичного кабінету д/закладу з ознайомлення дітей з різними українськими промислами і ремеслами і дати оцінку.
44. Які українські національні іграшки ви знаєте?
45. Охарактеризуйте глиняні та дерев'яні іграшки відповідно до регіонів.
46. Назвіть традиційний український одяг (жіночий, чоловічий, дитячий).
47. Що характерне для одягу вашого регіону?
48. Назвіть найпоширеніші традиційні (та свого регіону) страви української кухні.
49. Дайте характеристику традиційному українському посуду (та відповідно до свого регіону).
50. Що характерне для хатнього інтер'єру українського житла?
51. Що таке краєзнавство?
52. Хто у вітчизняній педагогіці вперше обґрунтував термін «батьківщинознавство»?
53. Які проблеми краєзнавства вперше поставили С. Ф. Русова і В. О. Сухомлинський?
54. За якими напрямками доцільно вивчати краєзнавство у дошкільному закладі?
55. У чому полягають особливості ознайомлення з рідним краєм дітей молодшого і середнього дошкільного віку?
60. Які форми краєзнавчої роботи планує вихователь у старшому дошкільному віці?
61. Що належить до державних символів?
62. Назвіть історичні віхи становлення прапора.
63. Коли з'явився тризуб? Чий це родинний знак?
64. Назвіть види віночків?
65. Яке символічне значення квітів та стрічок у віночку?
66. Назвіть види рушників?

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ

Контроль і облік самостійної роботи з дисципліни «Методика проведення занять з народознавства в ЗДО» здійснюється в межах поточного контролю шляхом оцінювання за чотирибальною (національною) шкалою різних видів робіт:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає, рецензія на виступ;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- аналіз джерельної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- самостійне опрацювання тем;
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- систематичність роботи на заняттях, активність під час обговорення питань та ін.

Оцінювання кожного виду роботи проводиться за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») з використанням таких методів контролю: індивідуальне опитування (усне, письмове, тестове); фронтальне опитування; експрес- опитування; термінологічний диктант; спостереження за роботою здобувачів при розв'язуванні педагогічних задач, участі в інтерактивних вправах, дискусіях; перевірка творчих робіт, творів-есе тощо.

Критеріями оцінки є:

1) для усних відповідей – повнота розкриття питання; логіка викладання, культура мови; емоційність та переконаність; використання основної та додаткової літератури; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки.

2) для виконання письмових завдань – повнота розкриття питання; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Оцінювання відповіді на практичному занятті:

Оцінка «**відмінно**» ставиться, якщо здобувач вільно володіє матеріалом, дає повну, чітку відповідь на питання, опанував базову й додаткову літературу з теми, демонструє бачення практичного застосування вивченого матеріалу.

Оцінка «**добре**» ставиться, якщо здобувач володіє матеріалом на достатньому рівні, дає повну відповідь, але припускається деяких неточностей у вживанні професійної лексики, частково демонструє бачення практичного застосування вивченого матеріалу.

Оцінка «**задовільно**» ставиться, якщо здобувач не дає конкретну відповідь, відхиляється від суті питання, відповідає на поставлені запитання з помилками, відчуває труднощі при встановленні зв'язку між питанням та його практичним застосуванням.

Оцінка «**незадовільно**» ставиться, якщо здобувач не засвоїв матеріал, не дає конкретної відповіді на питання, не наводить прикладів, не

ознайомлений з базовою і додатковою літературою з дисципліни, не здатний висвітлити поставлене питання.

Оцінювання тестових завдань:

«Відмінно» – 80%-100% правильних відповідей.

«Добре» – 60%-70% правильних відповідей.

«Задовільно» – 40%-50% правильних відповідей.

«Незадовільно» – 40% правильних відповідей.

Оцінювання реферату:

– оцінка «**відмінно**» – реферат написано самостійно, формальні вимоги до реферату дотримано, проблему повністю розкрито, висновки містять чіткі пропозиції. Для написання реферату здобувач використав не тільки підручники, а і першоджерела;

– оцінка «**добре**» – реферат написано самостійно, всі вимоги до дотримані, проблема розкрита, проте наявні граматичні помилки;

– оцінка «**задовільно**» – реферат написано самостійно, але не всіх вимог дотримано, розкриття проблеми неповне;

– оцінка «**незадовільно**» – реферат написано не самостійно, вимог не дотримано, проблему не розкрито.

Оцінювання контрольної роботи:

«**Відмінно**» – заслуговує здобувач, який виявив всебічні та глибокі знання пройденого матеріалу, засвоїв базову і ознайомився з додатковою літературою, дає повні, обґрунтовані, вірні відповіді на всі питання, передбачені варіантом контрольної роботи; демонструє знання і розуміння основних

категорій і понять дисципліни; наводить вдалі приклади, може зробити узагальнення і висновки.

«Добре» – заслуговує здобувач, що виявив повне знання програмового матеріалу; засвоїв базову та додаткову літературу, виявив системний характер знань з дисципліни і здатний до самостійного їх поповнення, але ним допущені незначні помилки у формулюванні термінів, наведенні прикладів.

«Задовільно» – заслуговує здобувач, що дає поверхові, неточні відповіді на питання, припускається помилок у наведенні прикладів, слабо володіє професійною термінологією, не зовсім розуміє сутність основних категорій.

«Незадовільно» – здобувач дає неправильні відповіді на всі запитання, передбачені варіантом контрольної роботи, не знайомий з базовою літературою; не розуміє сутності основних категорій.

РОЗПОДІЛ ВАГОВИХ КОЕФІЦІЄНТІВ

Модульний контроль		СЕМЕСТРОВИЙ КОНТРОЛЬ – ЕКЗАМЕН
АУДИТОРНА ТА САМОСТІЙНА РОБОТА (в т.ч. ІРС)*		
ЗМ1 – ЗМ2		
Лекційні, семінарські (практичні), лабораторні заняття	Контрольний захід (контрольна робота, тестування, колоквіум тощо)	
T1-T10	T1-T10	
середнєарифметичн е оцінок за національною шкалою	оцінка за національною шкалою	оцінка за національною шкалою
k ₁ = 0,4	k ₂ =0,2	k ₃ =0,4

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Інтервальна шкала	Оцінка в балах за шкалою ECTS	Оцінка ECTS	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою
				для екзамену
4,51-5,00	90 – 100	A	Високий (творчий)	відмінно
4,01-4,50	82-89	B	Достатній (конструктивний-варіативний)	добре
3,51-4,00	75-81	C		
3,01-3,50	69-74	D	Середній (репродуктивний)	задовільно
2-51-3,00	60-68	E		
2,00-2,50	35-59	FX	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно з можливістю повторного складання
0,00-1,99	0-34	F		незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА

1. Базовий компонент дошкільної освіти (державний стандарт дошкільної освіти). Нова редакція. Київ, 2021. 37 с.
https://mon.gov.ua/static_bjects/mon/sites/1/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
2. України «Про освіту». URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#n766>
3. Закон України «Про дошкільну освіту». URL:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2628>
4. Концепція освіти дітей раннього та дошкільного віку. Національна академія педагогічних наук України. Київ: ФОП Ференець В. Б., 2020. 44 с.
5. Концепція розвитку освіти України на період 2015-2025 років. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-koncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>
6. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій: постанова Кабінету Міністрів України від 23 листоп. 2011 р. № 1341. Законодавство України. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341>
7. Професійний стандарт «Вихователь закладу дошкільної освіти», затверджений Наказом міністерства економіки України від 19.10.2021 р. No 755-21. URL: <https://document.vobu.ua/doc/>

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Базова

1. Богуш А. М. Українське народознавство в дошкільному закладі : навч. посібник для студ. пед. навч. закладів. К : Вища школа, 1994. 398 с.
2. Лисенко Н.В. Етнопедагогіка дитинства. Навчально-методичний посібник. К.: Видавничий Дім "Слово", 2011. 720 с.
3. Лисенко Н.В. Педагогіка українського дошкілля: У 3 частинах. Ч. 2: Навчальний посібник. К.: Видавничий Дім "Слово", 2010. 360 с.
4. Тиводар М. Закарпаття: народознавчі роздуми. Ужгород: В-во "Карпати", 1995. 208 с.
5. Українське народознавство: Допущено МОУ як навч. посібник / За ред. Павлюка С.П. Львів: Фенікс, 1994. 608 с.

Допоміжна

6. Черепаня, Н. І. Етноекотолічна освіта дошкільника і розвиваюче предметно-просторове середовище *Міжнародний науковий журнал "Освіта і наука"* / голов. ред.: Щербан Т. Д.; заст. голов. ред.: Jerzy Piwowarski; Гоблик В. В. Мукачево-Ченстохова : РВВ МДУ; Академія ім. Я. Длугоша, 2021. Вип. 1(30). С.114-118. – (Index Copernicus, ResearchBib, SJIF/Inno-Space, CiteFactor, Infobase Index, DRJI, Turkish Education Index.).
7. Черепаня, Н. І. Казка як засіб формування моральних почуттів у дітей старшого дошкільного віку. *Педагогічні науки : збірник наукових праць*. Херсон, 2020. Випуск 91. С. 36-42. [Копія] [Фахове видання] [Збірник проіндексовано] [Index Copernicus].
8. Черепаня, Н. І. Морально-патріотичне виховання дошкільників засобами музики. *Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції* [Електронний ресурс] : збірник тез доповідей VIII Міжнародної науково-практичної конференції (24-25 жовтня 2024 р., м.

Мукачево) / гол.ред. Т.Д. Щербан. Мукачево : МДУ, 2024. С.309- 311.

9. Черепаня, Н. І. Роль загадок у розвитку уяви та мислення дітей старшого дошкільного віку. *Інноваційна педагогіка* : науковий журнал / гол.ред. Терешкінас А. Одеса : ВД "Гельветика", 2022. Вип. 53,Т.1. С.192-197. [Копія] [Фахове видання][Index Copernicus]. – <https://doi.org/10.32782/2663-6085.3022/53.1.33>

10.Черепаня Н.І., Русин Н.М. Сучасні підходи до проблеми соціально-морального виховання дітей дошкільного віку. *Інноваційна педагогіка* : науковий журнал / гол.ред. Терешкінас А. – Одеса : ВД "Гельветика", 2024. Вип. 66. С. 231-237. [Копія] [Фахове видання][Index Copernicus]. DOI<https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/66.49>.

Навчальне видання

**МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТЬ З
НАРОДОЗНАВСТВА В ЗДО
Методичні рекомендації
до організації самостійної роботи**

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої
освіти
спеціальності 012 Дошкільна освіта

Укладачі

Н.І. Черепаня, О. М. Попович, Н.М. Русин 1,78
др.арк.

Тираж 10 пр.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої
справи до

Державного реєстру видавців, виготовлювачів і
розповсюджувачів видавничої продукції ДК №6984
від 20.11.2019 р.

*Редакційно-видавничий відділ МДУ, 89600,
м.Мукачево, вул.Ужгородська, 26*

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>